

Megjelen hétfőn és szombatok után is.

Előfizetési árak:

helyben: vidékre:

1 évre	12.-	fr. 10.-	fr. 12.-
6 hó	6.-	fr. 6.-	fr. 7.-
3 hó	3.-	fr. 3.-	fr. 3.50
1 hó	1.-	fr. 1.-	fr. 1.20

Hirdetési díja:

hasábos postára egyszeri hirdetés-
nél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlár ára 15 krajczár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Az arad-országi egyesült vasutak pa-
totájában.Bérmertelen leveleket csak ismert
kézfő fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

A kiadóhivatali egyesült vasutak pa-
totájában, hova a hirdetések, előfizetési
pénzek és a kiadás körüli panaszok
bérmertelen küldendők.A községi egészségügyi bi-
zottságok és az új regale.

Arad, deczember 19.

Most, midőn a regale megváltása s az állami italmérési jövedék behozatala van országosra napirenden, szükségesség mutatkozik ezen, a kormány által újraválasztott és keresztszűl is vitt ügynek messze kiható közérdekei s közegészségi oldaláról is elmondani egy-nemelyeket.

Az italmérési jövedékről szóló törvényjavaslat a szesz italok kimérésének szabályozását az állam kezébe adja.

A szesz italok kimérésére és elárúsítására vonatkozó engedélyt, a javaslat szerint, a pénzügy-igazgatóság adja meg. Köteles azonban a közigazgatási hatóságot meghallgatni s vitás esetekben a miniszter dönt. Engedélyt csak a teljeskörű, megbízható és feddhetlen előéletű egyéneknek adhatók. Nem részesülhetnek benne olyanok, kik ellen fennforog a gyanu, hogy jogosítványukat tiltott játék, orgazdaság, uszóra, erkölcseltetés, vagy az iszákosság előmozdítására használják föl.

Az italmérési helyiségek fekvésére, építési módjára s b. különös gondot kell fordítani. Az apró eladó helyek száma nem korlátozható, ellenben az italmérési engedélyk száma a lakosság szükségletei, a közlekedési, forgalmi, társadalmi és gazdasági viszonyok szerint állapítandó meg, sőt számuk apasítható is. (8. §.) Az engedély elvonható, ha annak az egészségre nézve ártalmas, vagy bármily más italt hamis név vagy cím alatt ad el. (10 §. j.)

A javaslat 68. §-a felhatalmazza a pénz- és belügyi ministereket, hogy a kiméréssel és kis mértékben való árulással követeendő egészségügyi szabályokat, az azokat áthágókra szabandó büntetéseket, a rendőri és orvosenrendőri felügyelet rendeltetileg szabályozzák.

Hogy e törvényjavaslat törvényre fog válni, az iránt kétség nem forog fenn s ezen okból a végrehajtás ellenőrzésére kell minden jóra való hazafinak a figyelmét fordítani, nehogy a részesség s pálinka ivás, a mely eddig évenként átlag 5000 egyént tett Magyarországon elmezőrossá, az egész nemzetet elkorcsosítsa.

Most tehát komoly működési tere nyílik azon községi egészségügyi bizottságoknak, melyek eddig csak a papíron léteztek, de a melyeknek ezentúl feladataikat lelkiismeretesen gyakorolniuk fog kellenni. A községi egészségügyi bizottságok ugyanis, a midőn arról van szó, hogy saját községükben valaki italmérési engedélyt kapjon, azonnal illeljene össze s vitassák meg behatóan, 1. van-e szüksége a községnek egyáltalán ily korcsma, vagy italmérő üzletre? 2. hogy ily üzlet mily mérvben lenne engedélyezhető, hogy a lakosság a szesz italok túlságos élvezetének át ne adja magát? Ki kell egyszerűsíteni a bizottságoknak, hogy a mennyiben az ily üzlet a községben netán engedélyezhető: kikötések egy-szersmind a többi közt, hogy az illető korcsmáros, vagy italmérő 16 éven alóli gyermekeknek, vagy ismert iszákosság egyéneknek szeszest italt ki nem szolgáltathat. Kikötendő továbbá, hogy szesz italok a községben bizonyos időszakban, vagy a nap meghatározott óráján tul nem árulhatók.

A községi egészségügyi bizottságok tagjait, az 1876. évi XIV. t.-cz. 149-ik §-a szerint a község orvosa, állatorvosa, a gyógyszerész, a lelkészek, jegyzők és tanítók, valamint a község három értelmes lakosa képezvén, ezek a megye hatóságához nyújtandó betérjesztésükben sok bajnak elejét vehetik, a nép elkorcsosodását nagyban meggátolhatják. De multhatlanul szükséges, hogy a jövőben a dolgok folyását töltlenül ne nézzék, mert a lakosság jövője az ő kezükbe van letéve.

-Z.

Országgyűlés. A képviselőház kedden délután rövid ülést tartott, melynek egy-déli tárgya volt a főrendiház üzenetének bejelentése, a melylyel az ott letárgyalott törvényjavaslatok átküldtek. A képviselőház e javaslatokat, nevezetesen az indemnitásról, a Horvátországgal kötött egyezményről, a százezer kereskedelmi szerződéséről, a regalemegváltásról s az italmérési jövedékről szóló törvényjavaslatokat legfeljebb ezen testület végett felterjesztési határozta. A legközelebbi ülés most már csak január hó 8-dikán lesz.

A közös hadsereg szükségletének fedezésére nézve tervezett reformokról egy jól értesült bécsi lap azt írja, hogy 1890-től kezdve a decentralizáció olyképen tervezetik, hogy négy főszállítási telep létesíttessék és pedig egy Bécsben, egy Grácban, egy Brannben és egy Budapesten. A láb-beliék mintegy 2 millió értékben lesznek szállítandók s ebből minden most felsorolt városban bizonyos mennyiség szállítandó. Budapestre mintegy 666,000 forintnyi szállítási esik a láb-beliékből s miután ki lesz kőve, hogy minden telep a reá eső szállítási értéknek mintegy 25 százalékját kis ipar által tartozik előállítani, a magyarországi kisipar a körülbelül százegyven ezer forint értékű szállítást esik. A pályázó konzorciumoknak garanciát kell vállalni a szállítandó cikkek minőségére nézve s ki kell mutatni a kisipar által szállított mennyiséget. Ha a konzorciumok nem vállalkoznak a kisipar bevonására, akkor csak a szállítási három negyed részét kapják, míg az egyegy részt maga a közös hadügyminiszter fogja a kisiparosoknak kiadni és pedig vagy szövetségi alapon egyesített testületeknek, vagy egyetemleges kötelezettségen alapuló gyűlézeteknek. A szállítási többi részleteire nézve a már legközelebb megjelenő hirdetés fog felvilágosítást nyújtani. Ha a kisiparosok a szállításban részt akarunk venni, nyomában e hirdetés megjelenése után szövetségezzük kell a lakosoknak, mert csak ily alakban tarthatnak számot a pályázatban való tekintetbevételre.

A czégbefizetési kötelezettség. Kedden délután a kereskedelmi miniszteriumban Matlekovics Sándor államtitkár elnöke alatt, több órai tanácskozás tartott a czégbefizetési kötelezettség pontos teljesítésének ellenőrzése, valamint a megszűnt czégek bejegyzésének hivatalból való törölése tárgyában. Ismételten merült fel panasz, ugyanis különösen a kereskedelmi miniszter által kirendelt biztos részéről, hogy a czégbefizetési kötelezettség pontosan és szabályszerűen nem teljesül. Ennek megállapítása végett, hogy mily intézkedések volna láthatóak, hogy a czégbefizetési kötelezettség pontosan teljesíttessenek és az ellenőrzés minden tekintetben hatályos legyen, hívta egybe a kereskedelmi miniszter e kisebbzerű szaktanácskozmányt, melyre megjelen-

tek az igazságügyminiszterium részéről Szántó Mihály osztálytanácsos, a pénzügyminiszterium részéről Urbán Géza osztálytanácsos, az osztrák-magyar bank részéről Hruza Ferencz titkár és Flittner Frigyes dr. előadó, a kereskedelmi és iparkamara részéről Falk Zsigmond és Fritz Péter, a kereskedelmi csarnok részéről Brüll Miksa és Schreyer Jakab dr. A kereskedelmi miniszterium részéről jelen voltak Schriener Gyula miniszteri tanácsos, mint előadó, Grum Ferencz osztálytanácsos és Szász Róbert, mint jegyző. A kérdés beható megbeszélése után az elnök államtitkár kijelentette, hogy a miniszterium a tett, sok tekintetben nagybecsű felvilágosítások és megjegyzések alapján, a szükségesnek mutató intézkedéseket meg fogja tenni.

Az „E. M. K. E.” és az „Arad és Vidéke.”

Arad, deczember 19.

Az „Arad és Vidéke”-nek az „E. M. K. E.” aradi elnöksége ellen intézett brutális támadása és hihetetlen személyeskedése, általános visszatetszést és kínos fel-tűnést szült. Aradon és bizonyára ilyen hatást fog tenni országosra, a hol csak e botrányhajászó lap újabb merényletéről tudomást nyernek a hazafias elemek.

E felháborító cikkről lapunk ma számának főcíkjében érdemileg megemlékeztünk. Most azonban, — annak illusztrálására, hogy minden aradi lap mennyire szívesen áll az „Arad és Vidéke” kétes fellépését, — adjuk az „Arad és Vidéke”-nek az „Arad és Vidéke” eljárását jellemző és feltétlenül elítélő következő sorait:

„Nagy esemény számba megy az „E. M. K. E.” aradi fiókjának megalakulása. Minden aradi magyar ember szívesen látna a nagy eseményt, melylyel Arad is bevonatott abba a nagy, eszményi erődbe, mely az erdélyi magyarság megvédésére csodagyorsasággal és egyre impozánsabb méretekben emelkedik fel a földből.

Csak egy gyászma-gyarnak jutott az eszébe, hogy ennek az emelkedő, hatalmas erőnek aradi elővédjét, mindjárt az építés második napján, hegyetlenül meggyúzza. Alig tettek meg az elővédítők az első kapavágást: úgy jártak, mint Nehémias zsidai, mikor

Jeruzsálem bástyáit el kezdték építeni. Az ellenség rajtuk ütt.

De amint Nehémias zsidait nem hozta zavarba a váratlan megrohanás: azt hisz-szük, épp úgy nem fogja az aradi építőket sem munkájuktól elriasztani azt a papir-ágyu, amit rájuk szegtek s ami csak puffan, de ártani nem árt.

Elég sajnós, hogy ennek a papir-hárczúsnak magyar ember a tüze. Aldatlan célra vesztegeti a puska-porát. Van elég ellenség a kultur-mozgalomnak. Kár számukat így szaporítani. — Nincs indok, nincs ment-ség, mely ezt az eljá-rást csak akárhogy is igazolná. Hiába argumentál ágyuja mellől a lövedőző fél, hogy ő az ügy érdekében (!) dolgozik (!!), hogy ő azért akarja összelövedőzni az új erőd emelkedő falait, mert a falépítők, az arkászok, szó-val: az egész munkában fáradó trupp nem értik a dolgukat. Ha nem értik, tessék nekik ott, a hol helyén van, tanácsokat adni. Tessék figyelembe venni a kezdet nehézségeit. Tessék méltányolni azt az odaadó, ügybuzgó jóakaratot, melyet ezeknek az első nehézségekkel küzdő embereknek minden szavuk, minden tettük elárul. Tessék nekik segíteni; ők minden jó szót, minden okos, gyakorlati figyelemzetést készek elfogadni.

De hát nem ezt akarta az ágyúzós gyászmagyar. Ő csak közéjük akart löni azoknak az embereknek, akik neki nem tetszenek, akiknek a szereplése sérti az ő szeméit. Ostobáknak, nevelésgecsnek, feltalálkodóknak tüntette fel őket. Nem kapaztatni akarta őket valami irányban, nem megnyerni a maga eszméinek. A hang visszaütött a hangra, a kiméletlen guny, az egész támadás brutális erőszakossága: mind arra mutat, hogy itt egy alkalom van hánál fogva megragadva a nem szeretett szemé-lyeknek megrohanására.

De elég volt ennyi ebből. Van Aradon elég újságíró, akik tudják, hogy ilyenkor mi a kötelesség: beszégetni és elné-

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Deczember 20.)

Színész-panteon.

(A jutalomjátékok alkalmából.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája —

II.

Kis Pista.

Megsugjuk, hogy az idén egy kicsi aggodalommal mennek színtársulatunk tagjai a jutalomjátékok elé. Mindenki később szeretné a magáét, s némelyikre nézve van is a halogatásnak indokoltága. A társulat csak az őson állott össze, jóformán egymást sem ismerték, s az aradi közönség is alig egy-kettőt ismert a tagok közül. Vannak a tagok közt, a kiknek az évad megkezdése óta még alig volt igazi alkalmuk képességeik bemutatására.

Kis Pista azonban bátran mehet neki a jutalomjátékok. Ő már ismerjük minden alapos tulajdonságával. Az ő érczes baritonja és kollekes megjelenése hamar megnyerte a közönséget, s különben is már a tavasszal előlegezte nekünk egyik legjobb szerepét még Kreosányi igazgatása alatt. Mert hogy Rip-Ripben kitűnő, azt mi is tudjuk, de ő is. Buzsák erre a szerepére, s ha Rip-van a műsoron, akkor alig lehet vele bírn. Olyankor úgy érzi és viseli magát, mintha ő lenne az egyedüli ur a színpadon. Az egyik rendezőnek volt alkalmuk ezt tapasztalni.

Hogy hol született, az egészen mellékes dolog. Azt mondják, hogy Kecskeméten, de mintha nem szeretne vele dicsőkedni. Pedig bennünk aradiakat egy csoport sem érdekel Kecskemét, Kőrös és Cegléd verseny-gése. Nekünk hit bátran megvallhatjuk, ha Kecskeméten született is. Azért ugyan nem fogjuk azzal bosszantani, a mivel egyik legjobb barátja: Czinége báró, hogy meglát-szik rajta a kecskeméti születést.

Színészé nagy hírtelen lett, még pedig minden átmenet nélkül. Erre azt, hogy nem is volt körista. 1877-ben Budapestben énekelt egy magántársaságban, a hol írók is voltak jelen, köztük Tólvölgyi Titusz, a ki első buzdította Kis Pistát a színészi pályára s még annak is utána járt, hogy valami ösztöndíjat kapjon.

1878-ban Szabó Antal színtársulatánál kezdte meg működését mint népszínmű-énekes s első szerepe volt a „Sárga eszika”-ban Bogár Imre, a mely kis szerepben mindjárt megnyerte a közönség tetszését. Ettől fogva gyorsan haladt. 1879-ben Szatupa Andor igazgatása alatt működött már mint elsőrendű népszínmű-szerző és énekes Nagy-Szebenben. A legnagyobb feltűnést mint Henri a „Kornevilli harangok”-ban a kerin-gőre keltette, hogy hogy alig tudott a közönség ujjazásának eleget tenni, s ezzel hírneve meg volt alapítva. Erdély kiválóbb színpadain három évig gyönyörködött a közönséget esengő bariton hangjával. — 1881-ben Cséka Sándor igazgató társulatának tagja lett, s Szabadkán, Kassán és Budán működött.

A budai színpadon való működését Evva Lajos a népszínház igazgatója is figyelemmel kísérte, s mikor tapasztalta, hogy mennyire kedvence lett Kis Pista a fő-városi közönségnek, vendégszereplésre szólította fel a népszínházba. Itt is mint vendég Rip-Ripben és a Sárga eszikóban azonnal kivívta magának az egész budapesti sajtó és a nagy közönség elismerését. Vendégfellépései után mindjárt szerződötték is, s két éven át volt a népszínházi társulatnak egyik legkedveltebb tagja.

A népszínházról megváltva, Szabadkára szerződött, onnét pedig Szegedre, s mindkét helyen óvások tárgya volt a közönség részéről. Mint már említettük, a tavasszal nálunk vendégszerepelt, s mikor híre ment, hogy hozzánk szerződött a téli évadra, mindenki gratulált Mosonyinak, a ki, mint az

eredmény mutatja, sok szerencsével állított össze társulata operette-személyzetét.

A Kis Pista baritonja érczes kollekesen esengő s ninos is szerepe, a melyben meg ne tapsolnák. Igazuk van azoknak, a kik azt mondják, hogy ez a hang operában is megállja a helyét s ezért kíváncsisággal is várjuk „Mártha”-t. Vajon nem lenne hálá-datos dolog ezt a kitűnő hanganyagot, mely egészen friss, fejlődésre képes, még tovább képezetni, iskoláztatni, úgy a mint azt azini pályája kezdetén Tólvölgyi Titusz is tervezte?

E felett gondolkozék Kis Pista. Hogy esinos férfi, azt már szintén mondtuk. Van egy specialitása a színészek közt. Bajusz visel, szép fekete pödörített bajusz, s ezt a világot sem engedi. Csak úgy szarozdik, ha a bajuszát respektálják.

Mai jutalomjátékára kétségkívül tele lesz a ház. Ezt meg is érdemli, s azonkívül érdekes dar bot is választott. Az operette-személyzet kiváló erőt működnek közre „Hoffmann meséi”-ben, melynek szép zenéje, s regényes, fantasztikus jelenetzése gondos előadással párosulva fogja mulattatni a közönséget.

-d

A csontváz.

— Catulle Mendès. —

(Vége.)

De miután ma mindenki előtt megjelent, úgy látszik én is fel vagyok mentve haligatásom alól. Bevallom, miután megmutatta magát, s nem látok benne semmi illetlent, ha elmondom neked röviden e különös érintkezés történetét. Tizenhat éves voltam, mikor először megjelent. Ifjú, szerelmes voltam, s egy tavaszi úde reggel első szerelmem tárgyával egy virágos kertben sétáltam. „Azt a rózsát akarom!” mondá s mielőtt kezem hozzáérhetett volna a virágos ágyhoz, egy kéz letépte a rózsát s elém tartotta, egy csont kéz, sárga és száraz, s a csontváz reám mosolygott,

barátságos, fogatlan mosolyával. Elutottam örösten ijedségtől s két hónapra át élet-halál között lebegve, anyám, apám mögött, a fejét aggályosan lehorgasztó orvos mögött, folyton ott láttam a csont-vázat. Mikor felgyógyultam, akkor is folyton láttam, mikor ugyanazt olvasta az iskolában szintén, velem jött, velem ment, velem ért. Miután türelmetlen félelmeimet állottam ki, oda jutottam hogy nem is voltam felindulva, mikor hozzám ért, mikor megszólított bizony úgy hangtalanul, a mikor reám nézett, s nem volt eseme. Ezután az élet utain a véletleneken, a szorgos munkán, nem szűnt meg követni. Mikor katona voltam, fegyver-pajtásom volt, mikor tanuló, velem tanult. S mondatom, nem félek már tőle. Itt van, való igaz, s mondatom nem félek tőle, olyan ez a csontváz az én életemben, mint más emberben egy kedvelt kutya.

E pillanatban a szoba ajtaja megnyílt. — Miniszter ur — jelenté Baptiste — a miniszter ur csontváza itt van!

— Jöhet — mondá Morgan Level ur szeliden.

A kinyitott ajtón át, a mi belépett, bizony nem volt más, mint az előzőbe set-tje, a semmi.

De az öreg fölállott s egyik kezével székét mutatott, láthatatlan vendégének.

Az orvos elment s az előszobában kár-dőre vont a legényt.

— Nincs igazad. Miért egyezel bele urad rógasztalába, hiszen beteg. Ellent-mondásod talán meggyógyítaná!

— De uram! — kiálta fel a szöge. Hát nem látta a csontvázat? Biztosítom, hogy bement a szalomba, mielőtt kinyit-tam az ajtót. Jól tudom, minden este én éreztem be.

III.

— Másnap, mondá nekem Dalton orvos, a kinek köszönhetem, hogy ismerem a történetet, újra el akartam menni Morgan Level urhoz. A betegsége az a fajta, a mi őt meglepte, gyógyítható. Szerettem

volna beszélni vele, hogy legyőzzem rö-geszméjét. Zárt ajtókra találám. Valahány-szor lakásán, vagy hivatalában kerestem, nem fogadtott, mint valami alkalmatlankodót. Talán sajnálta a beteg, miután így vallomást tőn, hogy megtette. Bizonyosan nem skart gyöngöcsé miatt pirulni az előtt, a kinek bevallotta. Megnyugodtam az új különöségben. De távolról figyelemmel kísértém, ott, hol nem menekülhetett elől. A politika folytonos hullámai között való biztos magatartása, hasonlíthatatlan be-cső szónoklatai, könyvei, melyek folyton je-lentek meg s melyekben visszatükröződött hiszke, nyugodt lelkilete, alázatos bámula-tom tárgyává tették.

Arra a gondolatra jöttem, politikai szereplés, s munkái annyira távol tartot-ták a szellemi száltság minden gyanújától, hogy egy átmeneti ingadozás után újra urrá lőn maga felett, s lerázta magáról a látományok szomorú szokásait.

Ez volt a véleményem, már három éve, mikor egy sürgöny Baptiste alirással fel-hívtott, hogy látogassam meg Morgan Level urat, aki baldoklik. Mikor a szobába lép-tem, épen jött ki a lelkész, s félre állott, hogy bebecsásson. Megtörtént: egy pár óra múlva barátom már ninos többé. Közelebb léptem az ágyhoz, a hol a volt miniszter, piros szemekkel, halvány ajakkal a halál küdelemben vonaglott. Kiáltott: látván! Mindig itt van! Kár volt elfogadnom, pár-tolnom, mert tudta a többivel s azok mind eljöttek, mind számtalanul.

Gyermekcsontváza, asszonycsontváza. Minden temető minden kiüszöttje. (Hőrgött mig beszélt.) Látják őket, hogy mosolyog-nak, a széken ülve, az ablakfüggönyök mö-gött, az ágy függönyeiben? Segítség, segit-ség! Kesermet megfogják és üttemet tapo-gatják. Egyik orvosával kínál meg, a má-sik szónoki mozdulataimat eufolja ki. Oh elveszttem! Igen sokan vannak! Egy, az csak megjárja, de mind! Megölnek. Bo-császatok! Mondom bocászatok! S tete-

mitani azt a papir-ágyut, melynek id-tlen
dömbölése a munka komoly, csöndes órá-
jában zavarólag hathat.

Altalában egy bizon-
nyos papir-ágyu, egy idő-
óta nagyon hetvenke-
dik. Az ember, ugy szólván, minden
reggel arra ébred fel, hogy nagy a lövöl-
dőzés. Ezeknek a puffogatásoknak kritika
lenne a címük. Csak a címük. E cím
alatt egy különös, meg-
hetetlen natura, egy sajá-
gos, romboló célzat dolgozik. Ennek
a titkon ágyúszó tűzér-
ek semmi sem jó ugy, a
mint nálunk Aradon van.
Hogy mint volna jó: az a titkot önma-
gának tartja. Elég ha kimondja: ez ne-
kem nem tetszik. Arra nyomban szól az
ágyu, hogy a földdel legyen egyenlővé a
nem tetsző dolog.

Kedz ez a puffogás unalmasá válni.
Mert ártani nem ártalmas. Az ok nélkül,
mondhatni, privát passzióból megfolydó-
zott testületek, intézmények a legfelmér-
sabb tüzelés, ágyúzás után is ugy állanak,
mint a Sion-hegye. Beláthatná már egy-
szer a veszedelmes tűzér is, hogy nem va-
gyunk Jerichóban, ahol a falak a pusztá,
üres larmájára jobbra-balra dőltek, hanem
Aradon, ahol ilyen még nem esett meg
soha s nem is fog megenni.

KÜLFÖLD.

Az Angolok Afrikában. A legnépszerűbb
kérdés a mai nap az afrikai kérdés, mely
Anglián kívül Németországot is érdekli.
Fergusson államtitkár az angol
aláház tegnap délután Emin passz elfogá-
sára és Anglia jövő megatartására nézve
adván felvilágosítást, kiterjeszkedett Német-
ország gyarmatosító törekvéseire is, mely-
ket dícsérettel említett. — Ezt a zanzib-
ári egyezmény következményének tekint-
hetjük.

Fergusson következőket je-
lenté ki:

Nem volna eszéyes, a Szukim ellen
tervezett hadműveletek terjedelméről szó-
lani, mert ezt Kharthumban is megtudnák.
Folyton nagyobb a kétség, hogy azok az
állatok, melyek Osmán Digma-
nak Grenfellhez inté-
zett levelében fogla-
latnak, igazak volna-
cselet most már csak ügyes orientálé-
cióval tartja, a melytől a Szukim föl-
mentésére tett intézkedések nem szá-
kíthatók félbe. A kormányának
nincs szándékában Szudánba új expedíciót
küldeni; egyedül célja: Szukim megvé-
dése. Szólt az hiszi, hogy most hasztalan
volna alkudozásokat kísérni meg; de re-
méli, hogy az eddigi politika tovább köve-
tése után a béke rövid időn biztosítható
és a bekevezony, még a jelenleg ellensé-
ges törzsekkel is ímet helyreállítható lesz.

Morley kijelenti, hogy Fergusson nyi-
latkozatai öt nem elégítik ki és azt indít-
ványozza, hogy Baring fizetése 300 font
sterlinggel leszállítassék. A haz az indít-
ványt több órái vita után 165 szavazattal
76 ellenében elvetette.

netesen hörgött, elfordult szemekkel, bele-
harapra párnájába s becsavarva magát le-
pedőjébe hallott lepelként.

Bolond volt? kérdém.
— Bolond? Nem tudom, mondá Dalton
orvos, ki hirtelen egész hűvös lón, mert
míg beszélt, meg hörgött, nem láttam, nem
a csontvázas iszonyú összegyűlése, de
az egész szobában, a függönyök mögött a
butorok alatt láthatatlan csoportok rette-
nősen zajt hallottam, a mint összesu-
lónak.

Látszat és való.

(Regény öt könyvében.)

— Az „Aradi Közlöny” számára németül fordította: —

DENISE.

ÖTÖDIK KÖNYV.

X.

(81-ik fejelet.)

— Ha önnek mindegy, ugy álljunk le
a kandelabóhoz. Régi szokások előzeteset
van a kandelabó mellett félhomályban való
ülés iránt. — Ezzel odadtolt egy széket a
tanácsosnak és vele szemben foglalt helyet.
Eleinte mindketten némán néztek a izzó
székre, végre a tanácsos szólni kezdett.
— A hogy mondom, doktor Weller,
vöm által jutottam a családi dráma részre-
telnek tudára, mely Reinsteinben folyt le
és melynek utolsó borzasztó eseményét az
ön közbevetése idézte elő.
— Weller doktor táján fia a reinstein
papnak?
— Ugy van.
— És ez Reinstein gróf legjobb ba-
rátja?

— Természetesen a fiatal gróf —
nevezülk egyszerűen Bodonak, hogy egy-
szer a mindenkori legyenek kizarva a
férfiasság, mert az öreg gróf barátja
lenni, az nem éppen ajánló levél. A meny-
nyiben tudom, ugy ennek sohasem volt
igazi barátja. Bodo ellében a papnál
bevekedt. fel és szorosan ragaszkodott
Frühz.

Ugy — ugy! — szóló Norton — Az
öreg Weller derék ember volt, áldás legyen
emlékére! Derék fia is lesz.

A tanácsos köhéscelt, észrevette jól,
hogy hova ez loznak Norton szavai.
— Ön azt hiszi, hogy erkölcsi tekint-
etben a gyermekek még mindig hasonlítanak
szüleikhez? — kérdé,

A vita további folyamán Fergusson
kijelenté: Reméli, hogy azok közül, kik
Szukimban vesztettek szenvedtek, sokan
kárterítésben fogtak részt. Hogy mi-
lesz a jövőben Szukimról, arról semmit
nem mondhat. A kormány már évek óta
semlegesre kötelezte magát az ottani
pártokkal szemben. — Nagyon kívá-
nos volna valamely olyan megoldás, mely
vélte volna a polgárháborúkat. — A
nómetek mindent a leg-
jobb gyarmatosítás az an-
gol kolonizációban, nem meg-
lepő tehát, hogy Németország rávetette szem-
ét a szigetre, mely annyira alkalmas a
gyarmatosításra. Angliában még sem kellene
oly féltékenykedés nézni más nemzetek
gyarmatosítási mozgalmait.

Fergusson még kijelenté, hogy a zanzib-
ári főkonzult távirati jelentése szerint
Pemba szigetén és magában Zanzibarban is
önkéntes mozgalom indult meg a rab-
zóság elnyomása mellett. Hír szerint, mi-
helyt a szultán visszatér, megfelelő intézke-
désnek fognak tétetni. A mi a zanzibári
partvidéken lakó angol állatok kárterí-
tési követeléseit illeti, a kormány még nem
biztos tudomással a tényállásról, hogy
nyilatkozhatnék.

Osmán Digma sokat emlegetett levele
igen terjedelmes, Emin és Stanley ekkor
adták meg magukat, mikor csapatok harcz
nékül átmentek Osmán Digma seregéhez.
Omar Szelahnek hívták a deriást, a ki a
mahdinak hirt vilt erről. Szukimban, mint
Evelyn Baring Kairóból utazóit, még két-
kednek e hírből; mert már régóta el volna ter-
jedve a híre Afrikában s mert nagyobb számu
elzabadult deriák érkezett volna Szukimba.
Osmán Digma levele még azt is említi,
hogy Berberből a török tisztok, tehát Emin
és Stanley is gőzhajón Kharthumba fognak
szállítani. Hogy a mahdi nem iratott velük
levelet, az különös ugyan, de lehet, hogy
mind a kettőn beteges vagy meg vannak
sebesülve.

Vilmos császár Benomar grófnál, Spa-
nyolország nagykövetségénél, ki az állásáról
visszahívott, hétfőn hosszú látogatást
tett. A császár látogatás nem egyszerű
udvariassági aktus, hanem az adott visz-
onyok közt politikai háttér-
rel bír. Mint ismételve említettük,
Benomar gróf nem önkényesen távozik
Berlinből, nem is a német kormány óhja-
totta visszahívását. Ellenkezőleg, a vissza-
hívás híre Berlinben igen kedvezőtlen ha-
lást tett s Bismarck herceg sietett is
külön levélben sajátkozását kifejezni a
távozonak. Benomar gróf a spanyol kül-
ügyminiszterrel, Vega de Armijo
marquissal jutott össze. A
közébebe, ki minden valószínűség sze-
rint azt hiszi, hogy a gróf Berlinben német
rokonszenveivel nagyon messzire ment.
Benomar gróf volt az, a ki az ismert Ka-
rolina viszaly után a német-spanyol baráti
viszonyokat ismét bensőbbé tette. Mi-
dön a nyáron Vega de Armijo átvette a
külügyi társaság, más irányt adott a spanyol
külpolitikában érvényesíteni. A minisz-
ter, aki a békét a háttér-
száraz felé hajtja, a
császár mar adósságát
csésbe jutott a német
barát berlini nagykö-
vettel. A vizsly egyre élesebb lett
s végül a nagykövet visszahívására veze-
tett. Sőt az ugy talán még ezzel sincs
elintézve, mert Madridban még mindig
tartja magát az a hír, hogy Benomart állí-

— A szülőkhöz nem — az atyához.
A tanácsos elszomorodott, most fia
Róbert jött szübe.
— És ezen általános szabálynak ne-
legyen kivétel? — mondá vontatottan. —
On egész életében nem találkozik kivé-
telekkel?
— De igen, csak hogy ritkán. Az ember
okosan cselekszik, ha a szabályhoz tartja
magát.
— Ez ugyan szomorú volna, — vála-
szolt a tanácsos, kétségbeesetten dörmög-
ve a kezét. Nehéz munka volt az ember-
hez férni, ezt ő jól látta. Másféleképpen kellett
tehát a dologhoz fogni.

— Hogy igazolja van-e az ön eljárása
a gróf hibája által, nem tudom, de felte-
szem, — folytatta. Az öreg aristokrata so-
kat vétkezett gögében, de nehezen is lakolt
érte, mert egy elbágyatott, gond és nélti-
lőzéstől kísért aggkor a legkeményebb bü-
ntetés, mit egy ember szenvedhet. Őt most
a sir fedi, az ön bosszúja már nem éri őt
többé. Nem hagyja ön most már fél ha-
ragiával és bosszújával, melynek éle ellen-
ségének ártatlan fia és a mi meg rosszabb,
saját leánya, saját szíve ellen fordul? Ha
már ellenfelenek nyomorult halála sem en-
gusztelt ki őt, ugy legyen legalább könyör-
letes gyermekeivel! Jane nem vetheti ma-
gát alá az ön parancsának, ő —
— Nem rendelkezik az ön jellemével,
tudom.

— Ön tudja ezt, mégis makacsul ra-
gaszkodik előlétéhez? — kiáltott könyör-
dőre a tanácsos. — On olyan könnyen el-
viseli egyetlen leányán-k elvesztését, és
még olyan leányának, mint Jane, a kire ön
joggal büszke lehet? Hagyja magát kien-
gesztelni egy atyától, a ki nem régen veszt-
ette el fiát és a ki keservesen érzi, meny-
nyire fáj az, a hogy szeretett gyermekét
elvesztjük, még akkor is, ha életében több
keserőséget okozott szülinek, mint örömet.
Hizye el, a saját életünknek szakad el egy
része, csak félig vagyunk emberek. Nekem
legalább meg van még kedves Idám, ön
azonban egészen egyedül fog maradni.
Kiért törekedett és dolgozott, kiért aggód-
tunk, kiből volt reménye — hát mi marad
meg nekünk öreg napjainkban, mi két meg
az élethez, ha nem egy reinknek boldogsága
feletti örömrünk? És ön mindent eldobna
magától, elakarna rombolni saját múltát!

— Azt tesszem, a mit tennem kell, —
szóló Norton tompán. — Ne unszolgion to-
vább, ugyis hasztalan.
— Nem szabad hasztalannak lenni!
— folytatta a tanácsos. Ezt és poklot so-
köz mozgásba, hogy őt megterítsem. Ha
ön legjobb érdekekre nem hallgat, talán

tólag hivatalos titkok és iratok elárulása
miatt perbe akarják fogni.
E körülmények közt a német hivatalos
körökben nyilvánuló rokonszenv Benomar
iránt némileg a tündetés jelle-
gével bír a Sugata-kormány, illetve
külgügyminisztere és külpolitikája iránt.

A Panama társulat ügye. Párisból tá-
virják 18-iki kelettel, hogy a minisz-
tertanács aznap délután a Pa-
namatársaság helyzetét
vel foglalkozott. Az igazságügyi miniszter
a csod törvényjavaslat előzetes tárgyalására
kiküldött bizottság elnökével és előadóival
értekezett. A kormány siet-
tetni kívánja a törvény
javaslat tárgyalását.
Floquet kormányelnök
meghívta magát s e-
miatt nem vehetett részt a minisztertanács
ülésén.

A tőzsde aznap kissé magához
tért. Még a Panamaterkek
is emelkedést értek el,
minthogy mindenki azt hiszi, hogy a meg-
mentés lehetséges lesz.
A társaság oszlopházában folyást nagy
sokaság hullámzik s oly izek forognak köz-
kén, melyben az alálók kötelezik magu-
kat, hogy az ősszel szelvények s törlesztések
fizetését a csatorna be-
fejezése előtt nem ké-
rik, továbbá hogy új szabadalmazott
obligációkat jegyeznek.

LEGUJABB POSTA.

— Crispi körlevele. A „Figaro” szerint
Crispi olasz miniszterelnök decem-
ber 1-én körlevelet küldött szét, melyben
az olasz diplomácia figyelmét azon ka-
toli k us kongresszus-
okra irányítja, melyek minden or-
szágban tartanak, és a pápa világi
hatalmának visszaállí-
tását hangoztatják. Midőn a mozgalom
fontosságára figyelmzett Crispi agyókeit,
felszólítja őket, jelenték ki az idegen ha-
talmaikat, hogy Olaszország tiszteltben
tartja a garancia-törvényt, de ily kérdés
felvetését nem tűrheti. Crispi arról is ér-
tetlenül óhajt, mily titkos tárgyalások foly-
tak egyes udvarokkal a pápa Rómából
való elutazását illetőleg?

— Rendkívüli hadihitel Olaszországban.
Rómából jelentik, hogy a rendkívüli
katonai intézkedésekre vonatkozó bizottsági
jelentés konstátálja, hogy a kiadásoknak
körülbelül fele egyszerű előlegezése az
1885-ben megszavazott hiteleknek. A jelen-
tés elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot
és kiemeli, hogy Crispi miniszterelnök a
bizottság előtt oda nyilatkozott, hogy a
politikai láthatár tiszta-
tá, elvonulnak. Mindazonáltal — ugy szó-
l a jelentés — kötelessége a kormánynak,
békés időkben az ország védelméről gon-
doskodni.

Derenzi jelentése a katonai ja-
vaslatról azt mondja, hogy a bizottság te-
kintettel az ország javára és más államok

nem lesz teljesen vak a saját előnyével
szemben. Ez így kérdem önt, mit nyer ma-
kaossága által? Semmit, éppen semmit, ön
huzza a rövidébbet, ön a kar és megsem-
éri el a célját. Ha már a bosszuszomj any-
nyira vett erőt önön, ugy legyen legalább
következetes a tege az, a mi ellenségeinek
ha még élne, a legnagyobb fájdalmat
okozna. S minő gyalazt lett volna. Rein-
stein gróf az-melben a legiróztatóbb, mint
az, ha a pástorleány egykori jobbágyának
gyermekét mint fiának neje, mint törvé-
nyes Reinstein grófné vonult volna be a
kastélyba? Ha ön tehát még a halálón
tul is meg akarja magát bosszulni, engedje
meg a házasságot, nem szeretetből, hanem
gyűlölethől!

— Ön rosszul ítél meg engem, —
válaszolt Norton kesért hangon, — nagyon
rosszul, ön — Jane — mindnyáján! Eu
nem vagyok az a lelkiismeretes zapa, a
minek tartanak, nem vagyok gaember,
a ki bosszúvágyának egyetlen gy meét
hozza áldozatul; hi az volna, akkor
önnek igaza lenne, mert fényesebb előtételt
nem is nyerhetek, mint azt, ha leányomat
grófnéként látom uralkodnia Reinstein ka-
stélyban. De mert jó atya vagyok, a ki
gyermekének igazi javát tartja szem előtt,
lemondok ezen diadálról s megtanulom
tőle beleegyezésemet egy Reinstein-ai há-
zaságra.

— Boosáson meg, — kiáltott a taná-
cos, megzégényitve, — ön önt félreis-
mertem.

— Rothadt fától nem lehet jó gyümöl-
csöt várni, egy Reinsteinől nem a valódi
bevallatérzést, nemes gondolkodást és hü-
ségét, — folytatta hevesen Norton, a nélti,
hogy elfogadta volna a tanácsos oda nyuj-
tott jobbát. — Nem kötelességem-e Janát
visszatartani, mikor nyitott szemekkel ol-
ban a szerencsétlenségbe? A személyem ol-
ban a Bodo jelleme iránt, a ki szíve:
megnyerni tudta. Minden beusd romlottág
mellett az összes Reinstein ivadék fényes
kilo előnyével rendelkezett. Jane bizik
a férfi szavában, a kit csak perosnyi
szükség készített arra, hogy egy homályos
állásban kitartson, a kit csak az előny ös-
tönöz arra, hogy magát kölcsönözött polgári
eránnyel ékesítse. Büszkesége az egye-
dül ok, a mi az utolsó Reinstein arra
bírja, hogy nevet megtagadjja, mert nin-
osen módjában, azt lényesen képviselheti,
— tettetett szerénysége, nemes gondolatai
mögött nem rejlik egyéb alávaló gőrnél.
Adják csak vissza neki tekintélyét, birtokát,
melyet atyja elpazarolt és azonnal nap-
fényre jutnak törzseinek aristokratikus al-
kossága és bünei. És ehhez ön nyujtsak

gyegyerkezésre egyhangulag elismerte a
javaslat szükségességét. A bizottság tuda-
mál vette a kormány felvilágosítását a
maddalénai, speziei és alpesi erődítésekéről,
elfogadta azt a javaslatot, hogy Génova,
Nápoly, Livornó és Palemó új torpedó-
hajókkal védelmezessék s óhaját fejezte
ki, hogy a fontosabb vasutvonalakra kötfős
sineket fektessenek. A kisebbség is elfo-
gadta a javaslatot, csak azon reményének
adott kifejezést, hogy a kormány a
békét fogja védelmezni.

Táviratok.

— Képviselőválasztás. —

Nagyseben, decz. 19. (Az „Aradi Köz-
löny” eredeti távirata.) A nagy dísznői
választókerületben Salmen Jenő bárót
országgyűlési képviselőnek egyhangulag meg-
választották.

—

„ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhöz hordva:

Egy évre	12 — kr
Fél évre	6 — „
Negyed évre	3 — „
Egy hónapra	1 — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 — kr
Fél évre	7 — „
Negyed évre	3 — „
Egy hónapra	1 — „

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kik-
nek előfizetése november végén lej-
árt, hogy az előfizetést
mieleőbb megtenni szí-
veskedjenek, nehogy a lap szét-
küldésében fenakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Deczember 19. Szerda. Rom káthol. naptár
Nem. Prot. naptár. Abraham. Görög-ország naptár
(deczember 7.) Ambrus. Nap két 7 óra 48 per-
cor, nyazszik 4 óra 8 percor.

— A „Kölcsögy-Egyesület” könyvtára nyitva van
kedden és szombaton délután 3—4-ig, pénteken
délutól 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— Az „Aradi Közlöny” és a „Nem-
zeti Zeitung” kiadóhivatala az aradi és
csanádi egyesült vasutak palotájában van,
a hol az előfizetési és hirdetési díjak kizáró-
lag fizetendők.

— Az EMKE központi igazoló választ-
mánya a következő levelet intézte az EMKE
aradvárosi és megyei fiók elnökeihez, Vá-
sárhelyi Béla urhoz: „Nagyságos

segédkezet, én vegyem meg pénzemem
gyermekem nyomorát? Soha! Soha! On
most ismeri véleményemet, meggyőződésemet
és tudja miért kell keménynek és hajthatat-
lannak látszanom.

— És most azt is tudom, hogy meg-
fogom önt tértelni, mert az ön feltételei
hamisak. Előbb kifejezett hitéből származik,
hogy az atya erkölcsi tulajdonai fiára száll-
nak. Nem akarom tagadni ezen szabály va-
lóságát, azon én is beismert némi kivételt
és épen Bodo egy ilyen kivétel. Ha ön egy
kissé igyekezett volna őt közelebből megis-
merni, ugy az a tárgyalás feleslegessé vált
volna közöttünk.

— Nagyon sajnálom, hogy nem va-
gyok képes feltálatlanul hittel adni az ön
szavaiat.

— Bizonyítékai lesznek, tények — s
cselekményekben érvényesül a jellem. Bodót
Weller plébános, a kit ön is annyira tisztel,
mint saját fiát szeretett, ez magába is
bizonyít mellel; ha az öreg ur még élne,
ön talán hitelt adna szavainak. Bodo már
akkor szerette az ön leányát, mikor még
nem tudta, hogy ön gazdag, önző indokról
tehát itt szó sem lehet! De hogy ön egy
ausztráliai telepítvényes, azt ő tudta és
bátran megvetette a körölnél a polgárság
ellen uralkodó előítéletét. Visszatartotta a
leggazdagabb házasságokat, mik itt tömeg-
sen állottak rendelkezésre és melyek által
egy ocsapással lehett volna birtokainak urává.

Vagy azt hiszi ön, hogy Berlinben nincsen
elég milliomos, a kik csekély áldozatnak
találnak azt, hogy Reinstein az adósságok-
tól megszabadítsák azért a szerencsétlét,
hogy leányukat ott urnóknak láthassák? Mi
késztelte Bodót arra, hogy előnyét teljesen
háttérbe szorítsa? Önzésnek, számításnak
nőz ki ez? Sőt mi több, kártársai körében
egy eszevesztett ember hírére tett szert és
parbjában életét kockáztatta a pástorleány
beültetésért, a kit gynyoltak, miatta szakít-
tott atyjával, miatta hagyta ott pályáját és
fogadott egy alárendelt állást. Egy állár ho-
zomány nélkül akarta önt venni Janét, őt
kastélyára vinni és nint egy seregy gazda
keze munkája által, hogy élet szakadat-
lan kemény fáradozással lelőni az
adósságokat, miket atya csinált, — ezek az
én tényeim, miket előhozok az ön előité-
letei ellen. Hagyja magát meggyőződöttni,
tisztálje a becsületet igyekezzel, érdemet
még ellenfelein is, adjon egy példát, hogy
a paraszt nemcsak kérelhetetlen bosszualó
lehet egy szarvedett sántás miert, hanem
hogy az igazság érzetében, nemességben is
felülmúlja az aristokratákat, akkor — akkor
ön valóban diadalmasodott ellensége felett.
(Folytatás következik.)

Elnök Ur! Igazgató választmányunk folyó
hó 12-én tartott ülésében hazafias lelke-
sével vette tudomásul az EMKE aradvárosi
és megyei választmányának megalakulását
s megbízott minket, hogy az új választó-
mánnal szemben meleg üdvözlést tolmá-
csoljunk. — Midőn azt tenni ezennel kedves
közösségünknek éreztük, van szerencsénk
egyszeresimnd az EMKE aradvárosi és me-
gyei tagjainak pontos jegyzékét megküld-
dani. — Az ég áldása legyen ügyünkön s
Aradváros és megye hazafias lakói. Ko-
lozsvár, 1888. deczember 12-én. Honfint
üdvözléssel: Bethlen Gábor, gróf
elnök. Sándor József, titkár.

— Salacz Gyula kir. tanácsos, polgár-
mester tegnap délelőn Budapestre utazott.

— A megyebál. Fábrián a szász
főispánné 6 méltóságánál tegnap délelőn
Táka és Sándor dr. bálvegrehajót
bizottsági elnök vezetésével egy küldött-
ség tisztelt, felkérve 6 méltóságát, hogy
vállalja el az aradmegyei tisztviselők január
hó 12-én rendezendő tánevizsgálmán a lady
patronesse tisztviséget. A főispánné kegyesen
fogadta a küldöttséget és szíves volt a
felkérésnek engedni, s így a körölmény,
hogy Fábrián Lászlóné lesz a bánya,
minden esetre nagyon előmozdítja a bál
sikerét. — Ezzel kapcsolatosan a rendező
bizottság felkérését folytán közöljük, hogy
karzati jegyek Páris Gábor meg, ei
aljezgyő, mint rendező bizottsági tag, hiva-
talhelyiségében már most előjegyezhetők.

— Jegyzőválasztás. A Palli József el-
halálózása folytán turesdebbé jött kapruzeli
jegyzői állásra a f. hó 18-án megjejtett
választáson Tóttér János képest-
tett jegyzőjelölt választott meg.

— Kik adakoztak az EMKE-re? Az
EMKE központi elnöksége tegnap küldött
meg az aradvárosi és megyei
tagok pontos névsorát, melyet a
titkárság a tagok tájékozása végett legkö-
zelebb közzé fog tenni.

— Nagy tűz volt tegnap este 9 óra
után. A ndrén y i Károly és fia szeg-
nek az Eötvös utca végén a lyzeum
ellenében fekvő telken levő kádármű-
és hordókára gyulladt ki és ugy az, mint
a mellette levő borkraktári újonnan
irodaépület teljesen leégett. A fából épült
kádárműhely már teljesen lángokban állott
s már csaknem egy félóraig csapkodtak fel
a hatalmas lángok, mikor nagy sokára meg-
érkeztek a tűzoltók, pedig a tűzoltó-
laktnya, a régi városnéha alig 2—3 percznyi
távolságban fekszik a tűz színhelyétől. A
lyzeumot, melyre egy jó félórán keresztül
hulltak a nagy tüzes szikrák, csak a bá-
nyák megmentéséért meg az elpusztult. Az

egész szomszédságot nagy rétegében tar-
totta a nagy tűz, honnan az utózn keresztül
hordta a szél a szikrákat s egy teljes
órát vett igénybe, míg azt valamennyire loka-
lizálni sikerült. Reméljük, hogy a hatóság
nem fogja megengedni, hogy e tűzfészek
a szomszédok retelgésében tartására e helyen
újbol, felépíttessék, mert rövid idő óta már
másodszor gyulladt ki e tűzfészek. A tűz
keletkezésének oka még nincs kipuhatolva,
de valószínűleg a kádárműhelyben az ott
felhalmozott forgasz fogott először tüzet. A
műhelyben nagyszámu ho dós hordó-donga
volt, mely mind a tűz áldozata lett.

— Az időjárás. Hetek óta tart a száraz
fél, sőt pár hónapja is van már, hogy
földjeink nem kaptak semmi nagyobb ned-
vességét. A néhány napi kemény télies
idő ismét alább hagyott, de a várva várt
havazás, a mit a tegnapi borongástól vár-
tunk, megint elmaradt. A levegő megnyí-
hult, de verőfényes nap következett, s az
időjárás következtében tartja a szél-
jellegét. Gazdálkánk már nem aggoda-
lommal látják ezt az időjárást, a mi na-
gyon ártalmas a veteményekre. Sok vetés
nem bír kikelni s a mi kikelt is, sátnylí-
vesz. A hosszú szárazság következtében
mezei egerek rendkívül elszaporodtak
számátalan tábla föld egész rostává van
lyukgatva. Ha az időjárás még huzama-
sabban így marad, az őszi vetések aratása
nagyon szomorúan fog kiütni.

— Az aradi postahivatal, mint Pu r-
c z e l l Béla báró kir. postafőnök lapunk-
kal közli, v a s á r n a p. f. hó 23-án az
ünnepekre való tekintettel egész na-
p o n á t nyitva lesz.

— A vörheny Makon — mint lapunk-
nak írják — jiszit mérveket kezd elteni,
minél fogva az összes iskolák
k i b e z á r t á k. Egyes osztályokban
50 gyermek közül 20 fekszik vörhenyben
és már addig is sok gyermek lett a jár-
vány áldozata.

— Adakozás. T a m á s s y András
pátkóti építész ur az „Alföld” szerke-
sege útján 12 forint küldött be az EMKE-
jávára, mely összeget F e k e t e József
ur pátkóti lakos házszentelés tünnetek
alkalmával gyűjtötte. Az összeghez adták
nyúlak hozzájárultak: T a m á s s y
András 2 frt, nt. K ó s a Károly 1 frt,
K o c s i János 1 frt, F e k e t e
S t e g e r Vendel 50 krajczár, B e r-
w a l d s z k y Ferencz 50 kr, F e k e t e
Gyula 50 kr, S t o l c s József 1 frt,
N a g y Antal 1 frt, F e k e t e Károly
20 kr, G y ó r g y Sándor 1 frt, S z a b ó
József 20 kr, K e o s k é s Károly 50
kr, S c h á b i t z Henrik 60 kr. — Az

BUDAPESTI TŐZSDE.

December 18-án.

	Pénz	Ar		Pénz	Ar		Pénz	Ar		Pénz	Ar
M. kir. aranyj. adóment. 48 . . .	100 50	100 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pesti közuti vaspálya	403	405	M. földhitelint. papírtérték 58	102	103
M. papíradék adóment. 58	—	91 20	Osztrák hitelintézet	310 30	810 50	Pesti közuti vasp. élvezet-jegyek	110	215	" " " " 48	101	101 50
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fo.) 58	146	147	Osztr.-magyar bank	873	878	Budapesti III. ker. takarék . . .	108	110	" " " " 48	99 50	97
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	146	147	I. magyar iparbank	153	155 60	Országos központi	452	457	" arany v. ezüst 58	127	125
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.)	—	—	Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	7525	" jelzálóbank 58	102 50	103
adóment. 58	97 50	98	Bécsi bizt. társulat	199	203	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455	Kishirt, orsz. földh.-int. 58	101 50	102 25
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.)	—	—	Bécsi élet- s jár. bizt. társ. . .	210	215	Magyar ált. takarékp. részvény.	88	89	Osztr.-magyar bank o. é. 58	101 50	102
adóment. 58	114 50	115 50	Első magy. általános bizt. társ.	3050	3075	Alagut	145	147	" " " " 48	99 90	100 60
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	120	130	Fonciere pesti bizt. társ. . . .	70 25	71	Általános waggon kölcs. társaság	69	72	" " " " 48	99 90	100 60
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	120 50	130	Magyar-francia bizt. társ. . . .	175	180	„Franklin”-társulat	198	200	Pesti keresk. bank " " 68	102	103
50 frt drbjá	126	136 10	Pannonia vizezb. társ.	975	986	Ganz és társas vasón, és gépgyár	826	830	" " " " 58	101	101 50
Tiszai és szegedi kölcsön 48	126	126 50	Concordia malom	525	528	Geschwindt-féle szeszgyár	330	332	" " " " 58	101	101 50
M. k. földm. kötvények 58	104 50	105 50	Első budapesti malom	1030	1040	Gyapjút, és biz. l. magyar . . .	246	250	Albina tak. és hitelint. . . 68	101	102
„rad. 58”	104	105	Erzsébet malom	242	244	Keresk. épülete	675	—			
M. k. földm. kötvények temesi 58	104	105	Hengermalom	525	530	Könyvnyomda „A thaeonum” . .	414	448			
„rad. 58”	104	105	Lulza malom	252	255	Pesti	1070	1100	Elsőbűnösek.		
M. k. földm. kötvények horvát-országi 58	104 50	105 50	Molnárak és sütők malma . . .	353	354	Köszöntő és téglagy. (Drasche)	221	222	Budapesti lánchíd 58	104	105 50
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105	Pannonia malom	755	760	Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénnytársaság	59	60	Loyd- és tőzsde-épület . . 68	99 50	—
„erdélyi jelz. arb. vk.”	104	105	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	100	101	M. sz. k. orsz. vörös-kereszt soraj.	—	—
„(100 frt 58)”	98 50	99 50	„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t.	175	176 50	Rimamurány-sálgótarj. vasútvirra	171	172	Osztrák vörös-kereszt-egylet .	17 50	13
Szöllődezmavált. kötv. (100 frt) 58	100	100 50	Álföld-Bumet vasút 58	154 50	155 50	Sálgótarj. közszab.	152	154			
Pest var. kölesene 1870. évből 68	159 50	107	Báttaszék domb-zakany vasút 58	172 50	172 50	Schlick-féle vasú. és gépgyár .	810	820	Pénznemek.		
„1871. évből 68	107	109	Déli vasút 58	142	143	Serfőzde első magyar	270	274	Cs. kir. arany (vert)	5 73	5 75
Budapest főv. 1880. kölesene 68	100 75	101 50	Eszaki vasút 58	160 50	161 60	Sértésbuzáló	110	120	Cs. kir. arany (kör)	5 66	5 17
Budapesti bankgyes. részvényt.	100	100 50	Győr-sopron-ebenfurti vasút 58	157 60	158	Sékenti kőbánya	104	106	Osztrák magyar 8 frtos arany .	9 62	9 66
Magy. jelz. hitelbank	281	281 50	Kassa-oderbergi vasút 48	232 50	233	Spodium- és eszontisztogár	149	150	20 frankos arany	9 62	9 68
Magy. lez. hitel. II. kib. in. elismv.	—	—	Magyar galicizai vasút 38	—	—	Szálloda-részvénytársaság	25	255	Osztrák és magyar ezüst . . .	—	—
Magy. lez. s pénzváltóbank	89 25	89 60	M. ny. v. (sz. egyb. gráci vasút 58	—	—	Tégla- és mészegető ujlaki . . .	20	105 50	Német. bírod. bankj. vagy ezekkel egyenlert. bankj. (100 márkáért)	59 90	62 50
			Osztrák áll. vasút 58	—	—	Törk dohányrészvény	—	—	Ném.bankp. 100 ném. bír. márkáért	59 65	62 20
			Pécsi arcai vasút 58	—	—	Göz téglagy. kőbányai	—	—	Austro-hung. 100 frankért	101 20	102 50
			Tisza-vidéki vasút 58	—	—	M. jelz.-bank ny. köleskötv. 4. sz	—	—	Páris 100 frankért	50 10	50 25
			Osztr. dunagőzhajózási társ. 58	—	—				Svájci pénzpénz 100 frankért	50	50 10
									London 10 font sterlingért . .	125 10	125 40

Záloglevelek.

M. földhitelint. papírtétek 58	102	103
„ „ „ „ „ 48	101	101 50
„ „ „ „ „ 48	99 50	97
„ „ „ „ „ 48	127	125
„ „ „ „ „ 48	102 50	103
„ „ „ „ „ 48	101 50	102 25
„ „ „ „ „ 48	101 50	102
„ „ „ „ „ 48	101 75	102 30
„ „ „ „ „ 48	99 90	100 60
„ „ „ „ „ 48	99 90	100 60
„ „ „ „ „ 48	102	103
„ „ „ „ „ 48	101	101 50
„ „ „ „ „ 48	101	101 50
„ „ „ „ „ 48	101	102

Elsőbbségek.

Budapesti lánchíd	104	105 50
Loyd- és tőzde-épület	99 50	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt soraj.	—	—
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	13

Pénznek.

Ca.-kir. arany (vert)	5 73	5 75
Ca.-kir. arany (kör)	5 66	5 17
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 62	9 66
20 frankos arany	9 62	9 68
Osztrák és magyar ezüst	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 90	62 50
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	59 65	62 20
Amsterd. 100 fl. márkáért	101 20	102 50
Páris 100 frankért	50 10	50 25
Svájci pénzügyi 100 frankért	50	50 10
London 10 font sterlingért	125 10	125 40

10388.1888.

728 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tiszék mint telekkönyvi közhírre teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Barnau Nikt, Barnau Józsa, Barnau György és Barnau Juon, mint néhai Barnau Stefan törvényes örökösei szabadhelyi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 273 frt 86 kr. törke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Szabadhelyi község határában fekvő a szabadhelyi 284. sz. telekjegyzékben A. 1. 1-5 alatt Barnau Stefan nevére felvett 233 frt becsértékű 138. öszeírású számú beltelek ház és 665 frt becsértékű két nyolcad részű földm. telek álló Barnau Maria javára élet-fogytig tartó és ellátási szolgálommal terhelt ingatlanra az arverést 800 forint megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi január hó 12-ik napján d. e. 10 órakor Szabadhelyi község határában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól eladtni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, az vagyis 89 frt 80 krt készpénzből vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arályammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1888. évi július hó 8-án.

Az aradi kir. tiszék mint tkvi hatóság.

3917 718 1-3 A kisenői főszolgabíróstól.

Pályázati hirdetmény.

Seprős, Kerülő és Apáti községek-ből Seprős község székhelyével alakított XVIII-ik számú egészségügyi körben lemondás folytán üresedésbe jött

körorvosi állásnak

választás utján betöltésére határidőül 1889. évi január hó 28-ik napjának d. e. 10 órája Seprős községhezához kitűztetik.

Pályázni önjártok felhivatnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. cz. és az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-a értelmében felszerelt, a magyar és román nyelv bírást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket 1889. évi január hó 27-ik napjáig a kisenői járás főszolgabírói hivatalhoz annál bizonyosabban nyújtsák be, mivel az ezen határidőn túl beérkezendő kérvények figyelmebe vétetni nem fognak.

A körorvos évi javadalmazása:

Seprős községétől	446 frt
Apáti	210 frt
Kerülő	194 frt

Összesen: 850 frt

beteglátogatásokért esetenként nappal 20 kr. éjjel 40 kr. Seprősön mint a kör székhelyén a halottkémlelést teljesíteni tartozván, ezen vizsgálatok után esetenként 20 kr. díjazást is nyer.

Kijelölő, 1888. évi december 18.

Péczy Antal

főszolgabíró

Miután pálinkázóteletet teljesen feladni szándéksom, van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy raktáromon lévő nagyobb mennyiségű igen finom és kitűnő minőségű

ó szilvapálinkát

kis- és nagymennyiségben

jutányos árban elárusítom.

Bővebb felvilágosítással szolgál és rendelkezésemre álló

Seidner Bernát
Berzova Aradmegye.

22596-88

Hirdetmény.

Az Állami qor. hus. czukor és sörfogyasztási adók, valamint a sör és bormérési regala illetékek gazdasági válságunk tartásán 1889 január 1-től a város közönsége által házilag való kezelése alá fog vétetni. Azon célból, hogy ezen kezelés egyfelől a város érdekeinek teljesen megfelelő módon a másrészt pedig a közönség felelősségének elkerülése mellett legyen megindítható a kívánt eredménnyel folytatható ezenfelül felhívattak az említett, fogyasztási adók, valamint mérési illetékek fizetésére köteles egyének f. évi december 20-ától bezárólag 29-ig terjedő idő alatt az italmérési kezelőszéknél (a városi pénztári helyiségben) jelentésk be szoval hogy fogyasztási adó, illetégek mérési illeték alá eső cikkeiket mely helyiségekben tartják elhelyezve, ezütk hol van, mely cikkekre kiterjedőleg és mily módon gyakoroltatik. Ezen megjelenés alkalmával minden egyes jelentkező részére a bevallási ívek darabonként 2 kr.-nak letétele után fognak ugyanott átadni. Ezen íveken tartanak a felek először is és pedig 1889 január 1-én d. e. 12 óráig bevallani, hogy 1889 január 1-én mit tesz ki azon cikkeik mennyisége, a melyek után a bor, hus, sör és czukor fogynszási adó, valamint a bor és sörmérési illeték már ki lett a bérlelőnek fizetve.

A mennyiben ezen bevallás vagy egyáltalában nem, vagy pedig hiányosan fog eszközöltetni, illetőleg a kitöltött bevallási ívek 1889 január 1-ének d. e. 10 órájáig az italmérési kezelőszéknél át nem adának, az ekként mulasztást elkövető félbel talált azon cikkeket, melyek bevélna nem lettek, olyanokul fognak tekinteni, melyek után a fogyasztási adó és a mérési illeték ki nics fizetve s azok után nemcsak az adó és illeték megfizetése fog követeltetni, hanem e mellett még a mulasztás ellen az 1875. XXVIII. 1885. V. és 1887. XLVII. törvényekben, uemkülönben a városi italmérési szabályrendeletben meghatározott büntetések alkalmazása is igénybe fog vétetni.

Tartozik továbbá minden adó és illeték fizetésére köteles fél a most idezett törvényozikkal és szabályrendelet nyula alatti a bejelentés alkalmával kiadott íveken bevallani és pedig szintén 1889 január 1-ének d. e. 10 órájáig a kimerésre szánt bor és sör készletét 1889 január 8-ikáig pedig mindazon cikkeket összesen készletét, melyek bor, hus, czukor és sörfogyasztási adó alá esnek.

Közhírre tetetik végül, hogy a bormérési illetékek a 2213655-1888 sz. közgyűlési határozattal megállapított mértékben, vagyis hktoliterenként 2 fújjal fognak beszedni. Ha azonban az idezett közgyűlés határozat jogerőre nem fogna valni, illetőleg azon íelték az eddig fizetett 1 frta szállítattik le, a kifizetett magasabb illetékekre eső összegek a feleknek vissza fognak fizetett.

Aradon, 1888. december 17-én.

Arad szab. kir. város tanácsa.

KASNYIK LAJOS

ARA

SZABADSÁG-TÉRŐ.SZ.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN

Ajánlja dús választéku raktárát
mindennemű üveg, porcellán, kőedény,
lámpa, majolika.

TERRACOTTA, PAPIER ERNYŐK,
FATALCZÁK,
dohánytartók, faldíszek,

és
zománczozott pléh edényekből,

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKUL
igen alkalmasak.

Együttal mindennemű üvegezés és képkoretezés igen olcsó árban eszközöltetik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
Kiváló tisztelettel

KASNYIK LAJOS,
ARADON.

ORVOSI MŰSZEREK.

Elveszett
egy fekete szőrű
nagy 1-1

Nevfundlandi szuka kutyja,
neve „miss”

nyakán egy keskeny fehér csikkal
a megtalálójá felkértem a kutyát Megyes pusztán (Aradmegye) a kincstári ispánághoz behozni, hol is illő jutalmazást nyerend.

13386 88. tkvaz.

Póthirdetmény.

Az aradi kir. tiszék, mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtónak Grozdi Józsa végrehajtást szenvedett elleni 75 frt 70 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében 11255 sz. a kibocsájtott árverési hirdetményben az aradi kir. törvényszék területén lévő Szabadhelyi községben fekvő a szabadhelyi 210 sz. tjkvben A. I. alatt felerészben pedig Kaufmann Sámuel és neje Kaufmann Matild tulajdonul felvett 169 összeírású számú ház és beltelekből álló ingatlanás 449 frt. kiáltási árban Szabadhelyi község határában, 1889 évi január hó 9-ik napjának,

delelőtti 10 órájára kitűzött, árverés az 1881. LX. tcz. 167 § alapján a m. kir. kincstár érdekebe is 197 frt 37 kr. törke követelése s járuléka kiellégítése végett megtartatni fog.
Aradon a kir. tkvi tiszéktől 1888 évi november 21-én.

Zubor,
kir. tiszéki bíró.

Alólított cégneél
nagyobb mennyiségű
jó karban lévő
egyszer használt
716 és 2-3
egészen új 600-700 literes
üres hordók
igen jutányos árban eladatnak.
Seidner Bernát
Berzova, Aradmegye.